

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 frt.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy hóra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-
irodáknban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünneppnapok kivételével.

Nagybeeskerek, 1897.

XXVI. évfolyam, 62. szám.

Szerda, márczius 17.

Igazságügyi kérdések.

Nagybeeskerek, márczius 17.

Jogpolitikánknak szabadelvű szellemében a modern állam követelményeinek megfelelő kiépítése nagyot halad Erdély Sándor minisztersége alatt. Ő nemcsak híven gondozza, de hathatósan fejleszti is Szilágyi Dezső dus hagyatékát. Eltekintünk most az igazságügyminiszternek általános és részletes programjától, melyet a költségvetési vita alatt behatóan kifejtett. Nem méltatjuk ez alkalommal azt a tevékenységet, melyben Erdély Sándor jogrendünk egészséges evolúciója érdekében hivatalbalépése óta szakadatlanul buzgalkodik. Itt csak a képviselőház mult szombati ülésének kapcsán óhajunk két kérdéshez szólni, melybe az igazságügyér közmegegyezésre világosságot hozott.

Szabadelvű szempontból szinte közönetet kell hogy mondjunk Polónyi Gézának, a miért alkalmat adott a kormány kompetens tagjának, ennek a meg lehetős kényes és nem csekély jelentőségű igazságpolitikai két ügynek tisztázására. Egyik a királyi kuria ismert döntvényéből folyólag nyert aktualitást, mely döntvény egy konkrét esetben kimondotta a holt kéz birtokszerezési és eladási képességét. Legfelső törvényszékünk e határozata némi nyugtalanságot keltett a szabadelvűek táborában. Ahogy Polónyi (az ismert „szabadelvű“) mostan fölmelegítette és újból a képviselőház elé tálalta a dolgot, azokan kíváncsiak lehetnek az igazságügyi miniszter válaszára. Erdély Sándor egy pillanatig sem habozott. Nyíltan, őszintén és világosan felelt. A fennálló törvények határozottan kimondják a holt kézi birtok kötött voltát. A kötött birtok már most is 34%-át teszi ki hazai földünknek. További szaporítását a miniszter politikai és közgazdasági okból károsnak tartja. Élénk figyelemmel fogja kísérni, vajjon a bírói gyakorlat a törvény

betűjét és szellemét veszi-e zsinórmértékül, vagy pedig a kuria döntvényét, melynek nagyobb súlyt és fontosságot nem kell tulajdonítani, mint a mennyi egy konkrét esetben hozott bírói határozatot megillet. Törvényhozási intézkedés szükségessége ma fenn nem forog... Ime a békéltetés, az okos mérséklet politikája, mely elvű és óvatos, nagyszabású akciót incidentaliter nem kezd, mely részen áll, de fejjel nem megy neki a falnak, sőt a nyitott kaput sem döngeti...

Egy szusz alatt Polónyi többi közt a királyi család tagjainak házassági jogát is szóba hozta. A miniszter ebben a noli me tangere kérdésben sem tért ki a válasz elől. Sőt kellemesen meg is lepte a házat annak kijelentésével, hogy a királyi ház házasságjogának szabályozása tárgyában törvényjavaslatot fog a parlament elé terjeszteni, melyben az uralkodócsalád anyakönyvezése is szabályozást nyerend. A törvényjavaslat már munka alatt is van Tudva már most, hogy egy ily természetű ügyről szóló javaslat a korona egyenes beleegyezése és az elvi szempontoknak szabatos körülírása nélkül még csak nyers vázlatban sem fogalmazható, hazafias örömmel és megegyezéssel fogadjuk, hogy a korona fölkezt viselője nem zárkózik el e kérdésnek a szabadelvű törvények alapján való végleges rendezésétől. Ez pedig talán több, mint a mennyit még csak egy évvel ezelőtt is remélni mertünk volna...

A Bánffy-kabinet célja, missziója, sőt mondhatnók, létrejöttének indító oka az egyházpolitikai pacifikáció, a megnyugtató lefelé és — fölfelé. Egy hajszálnyit nem adni fel a szabadelvű vívmányokból, az elértetket híven, lelkiismeretesen konzerválni, de a mellett békéltetőleg hatni a felizgatott kedélyekre — ez a feladat várt az új miniszteriumra

és ennek a feladatnak Bánffyék a király és a nemzet határozott megegyezésére meg is felel. Ezek a szempontok az érintett kényes ügyek tisztázása körül is vezérelték a kormányt. A szép sikerhez minden józan hazafi őszintén szerencsét kívánhat.

HIREK.

Tájékoztató.

Aprilis 12. Közigazgatási bizottság ülése.
A gőzfűdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők észérer kedden és pénteken délután.

— Személyi hir. Rónay Jenő főispán tegnap este hivatalos ügyekben Pancsovára utazott.

— Márczius 15-ike. a megyében. Nagyszentmiklósi levelezőnk írja: A szabadság ünnepnapját, márczius 15-ét nálunk is sikerült két bankettel emlékeztetéssel tenni. Az első és természetesen nevezetesebb a „Fekete sas“ vendéglő helyiségében zajlott le 14-én, vasárnap este. A megjelentek közt képviselő volt Nagyszentmiklós társadalmi különbség nélkül s ha erről dotáljuk a hazafias hangulatot, elég jónak mondhatjuk, mert mintegy 120-an vettek részt. Az estélyt rendező dalárda kitett magáért, az ünnepi beszédet Jesezszy Géza dr. lapzerkesztő tartotta, ki igyekezett megfelelni feladatának s tekintve, hogy jó szónok, sikerült is neki zajos tetszést aratni. Az estély különben szónoklat és jökevények nem volt híján. A második márcz. 15-ike Horvath vendéglőjében folyt le, mintegy 20, jobbára iparos részvétel mellett; a valójában 15-én este tartott bankett itt is hazafias és kedélyes volt, mit visszatükrözött egy jelenlevő iparos azon szava, hogy ő márczius 15-ét olyan ünneppnapnak tartja, melyen nem is dolgozik.

A bégaszentgyörgyi társaskör, mint minden évben, úgy az idén is megünnepelte márczius 15-ét. Az ünneppályán megjelent község élvezettel hallgatta végig a 8 pontból álló műsort s különösen Schiller Éta és Kohn Róza kisasszonyok teljesen kifogástalan szavatait, valamint Orsó Gáspár ünnepi megnyitója és Kaufmann István szónoki hévvel előadott beszéde ragadta meg a közönség figyelmét. Az ünneppály

A „TORONTÁL“ tárczája.

1848. márczius 15.

(A nagybeeskereki kereskedő ifjak együtetének ünneppélyén felolvasta dr. Kis Sándor.)

(Vége.)

14-én már kiemelkedik a márcziusi ifjak vezérére: Petőfi, Jókai, Vaavári, Irinyi, Irányi, Degré, Vajda, Buljovszky, Vidacs. A nap munkában telik jelentősebb határozat nélkül, mintha az akaratot is visszatartotta volna valami váratlanok sejtéime.

Estefelé, 7 óra tájt az ifjuság rendes gyűlékező helyére vonult, ott beszélgetett... egyszerre egy 17-18 éves fiatal ember rohan a kávéházba, minden köszönés nélkül felugrik egy billiárdasztalra és harsány hangon kiáltja: — Uram! Most jöttem a hajóval. A pezszoyni ifjuság küldötte vagyok. Nagy hírt hozok. Bécsben tegnap kitört a forradalom. Metternich megbukott. A nép barrikádokat emel és fgyverkezik...

Megelőzték őket!
A pillanatnyi csöndst csengő érczes hang töri meg:

— Ime, a forradalom fürgetege már itt zug a közel szomazédban. És mi tétovázunk?! Nem! Cselekedni fogunk!

Szólt, állva egy másik asztalon, Petőfi, mint a forradalom démona.
A bécsi forradalom híre futólézként terjedt el a városban.

Az óriási tetszészaj után, mely Petőfi szavait követte, Irinyi indítványára akarták elhatározni, hogy a 12 pontnak, mint a nemzet

kívánságának, azonnali életbeléptetését követeljük. Klauzál bölcsesége hiába akarta korlátozni az ifjuság hevét, hogy valami megdölgötlan lépésre ne ragadtaasa magát; a hebegő Sükei Károly, különben jó nevű író, nagy derűtiséget kelve e szavakkal csefolta le:

— Nagyon szépen, nagyon okosan beszélt Klauzál polgártárs, de most olyan időket élünk, hogy nem kell az okos emberek tanácsára hallgatni.

Mikor az ifjuság magára maradt, a fiatal Vajda Jánosnak az az ötlete támadt, hogy hirtelen bezárta az ajtot s „Uram! — kiáltá — addig innen ki nem megyünk, míg nem határozunk.“

Erre haladéktalanul átdolgozták a 12 pontot. Petőfi már érezte, hogy nincs halogatni idejük, egy összehajtott iratot mutatott fel, ígérve, hogy másnap fogja elolvadni.

Szikra Ferencz jurátus belepillantott s annak első sorát elolvastán

— „Rajta magyar, most vagy soha,“ — így szólott a költőhöz — „Barátom, előbb talpra kell állítani a magyart, azután: rajta!“

— Igazad van — felel a különben nem igen engedékeny költő — a verset még az éjjel utasításod szerint kikorrigálom.

Meg is tette, így változtatván a költemény elején:

„Talpra magyar, hi a haza,
Itt az idő, most vagy soha!“

Az éj nagy részét Petőfi, neje és Jókai együtt ébren töltötték. Petőfi elveihez híven első kezdetnek a sajtószabadságot tartotta, elhatározta magában, hogy másnap ezt fogja sürgetni; ez az ő kötelessége azzal a tudattal ébredt föl reggel, hogy ezen a napon talán szuronyok előtt fog

állani és meghalni. Felesége még bátorította, dicőőgre szomjjasan ösztönözte; anyja, ki jelen volt, büszkén nyugodott meg benne.

15-én reggel Jókai lakásáról Petőfi, Jókai, Vaavári és Buljovszky együtt mentek az ifjak gyülekező helyére. Azonnal kifüggesztették az Uri és Kigyó utca sarkain a forradalom első plakátját: a 12 pont irott másolatát.

Bent 8 órakor Jókai lelkesítő beszéd kiadótében mutatta be a nemzet kívánatát. Viharos éljenzés után Petőfi szavalt a Nemzeti dalát. Ki irhatná le e költemény hatását, melynek minden szava láng, minden betűje tűz.

Innen előbb az orvosi, aztán a mérnöki egyetemre vonult az ifjuság, mindkettőnek ifjai hozzájuk csatlakoztak. Az egyesült ifjuság valósgos néppáradattal vonult a Landerer-féle nyomdába, hogy cenzor aláírása nélkül kinyomassa a proclamációt és a Nemzeti dalt.

A sajtót lefoglalták, Landerer kiadja személyzetének az utasítást, hogy haladéktalanul fogjanak a munkába, a munkás személyzet „Ejjen a sajtószabadság, Eljen a nép!“ kiáltással fogadja az utasítást; föltizenkettőkor a zakatoló nyomdazép alól végre kikerült a szabad sajtó első szülötte: a 12 pont első példánya. Irinyi azon nedvesen kikapta a gép hengerei közül s rohant vele az utcára, hogy bemutassa a népnek. Diadalzásoként lobogtatva messze dörgő hangon így kiáltá:

„Márczius 15-ike délelőtt föltizenkettőre nagy időszak a magyarok történetében. Ime! itt van a sajtószabadságnak az első példánya, a nép hatalmának első műve. Akármi szabadsága fog is lenni egykor a magyarnak, azon dicőőség mindig megmarad, hogy a legnevezetesebbet, a sajtószabadságot magunk vivtuk ki!“

táncz követte, mely csak a reggeli órákban ért véget. A jelenvolt hölgyek névsora a következő: Asszonyok: Boskovits Dusáné, Himmelstein Károlyné, Hirtenstein Simonné, Kaufmann Istváné, Kindl Józsefné, Kohn Samuné, Kürschner J. L. né, Lukinich Odónné, Orsó Gáspárné, Paltzman Aladárné, Strasser Gyuláné. Leányok: Boskovits Katalin, Fruzsits Katalin, Kindl Boriska, Kohn Rózsa, Lassó Augusta, Schiller Eta, Schreiner Anna és Mariczi.

— A temes-bégyavölgyi vízszabályozási társulat folyó hó 20-án tartandó közgyűlése iránt az érdekltség körében a legnagyobb érdeklődés mutatkozik és méltán, mert miként már több ízben megirtuk, a közgyűlés tárgysorozata a legfontosabb intézkedéseket tartalmazza, melyek hivatva lesznek arra, hogy a társulati ügyeket az érdekltség teljes megelégedésére végleg rendezzék. Ez okból újólag felhívjuk a figyelmet ezen közgyűlésre avval, hogy nagyon kívánatos lenne, hogy az érdekeltek teljes számban jelenjenek meg azon.

— Hitelszövetkezet a vidéken. Dolováról jelentik, hogy ott a napokban alakult meg a fiók hitelszövetkezet. A tagok beiratkozása még egyre tart. Az igazgatóságba választottak: König György közs. jegyző, Székács Dezső isk. igazgató, Bolgarics Péter piébános, Petrovics Mihály közs. bíró, Fuda Lázár kereskedő, Jeszenszky Jenő gyógyszerész, és R. kidzsics Vazul földbirtokos.

— Kikindalak a minisztereknél. Egy nagy kikindai küldöttség járt a napokban dr. Bogdán Zsivko polgármester vezetésével a képviselőházban a kultusz és a kereskedelmügyi minisztereknél. A küldöttség, melynek tagjait Tellecsky Kristóf polgármester mutatta be, Wlassics miniszternek megköszönte a nagy kikindai gymnasium államosítását, egyúttal kérelmezte, hogy egészítse ki azt nyolcz osztállyal. A miniszter megígérte, hogy minden lehető elkövet és az ügyet tanulmány tárgyává teszi. Innen Daniel báró miniszterhez ment a küldöttség, a kinek az új pályaudvar berendezése ért mondott köszönetet.

— Görög tisztek Temesvárott. Görögország fővárosából, Athénből, napok óta tartózkodik Temesvárott három tiszt, a ki már a harmadik létszállományt küldi hazájának országának. Vakologlos D. őrnagy, Lieberg Ferencz kapitány és Langue Miklós hadnagy a harmadik szállítmányra most vásárolják össze a lovakat. A görög tisztek még néhány napig tartózkodnak Temesvárott, a kiknek ez a délvidéki metropolis nagyon tetszik.

— Halálozás. Szenthubertről írják lapunknak, hogy Csokány Imre piébános ma délelőtt tizenegy órakor, hosszú és súlyos szenvedés után a jobb hazába költözött. Halála gyászba borította a községet, melynek számos éven át volt lelkipásztora, atyja és vezetője egyaránt. Temetése holnap, c-üöttökön délelőtt megy végbe.

Még az éjnyvihar le sem cöndesedett, mikorra a szabad sajtó második szünetével a Talpra magyarral megérkezett Petőfi Refrainját „A magyarok Istenére esküszünk, Esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk,” mint vihar dörögte utána a sokaság.

A két történelmi emlékü nyomtatványt a nép óhajására a nemzeti muzeum levéltárába helyezték. Délben a nép hazafias dalokat énekelve oszlott szét, de délután 3 órakor már nagy tömegekben tódult a muzeum terére. Vasvári üdvözi a népet, Petőfi már ötödször szavalja Talpra magyar-ját. A nép tombolva ujjong elragadtatásban. Mint szent ereklyét viszi magával mindenki a szabad sajtó első nyomtatványait.

Irinyi indítványára küldöttséget választanak, hogy az a városi tanácsot csatlakozásra hívja fel.

A nép mint tengeráradat hömpölyög a küldöttség nyomán a városháztérre.

— Üdvözlöm önöket — mondja a nemes Rottenbiller alpolgármester a küldöttségnek — üdvözlöm, mint a tavasz első fecskéit. Önök hozták a teljes szabadság reményeit, önök verték le a sajtóról a bilincseket s bizton hiszem, hogy az önök oltalma alatt városunk meg lesz óva a rendzavarástól.

A csatlakozás megtörtént. Elbatározták, hogy a nép választottjaiból és a városi tisztviselő karából elegendesen összeállított küldöttség vigye meg a 12 pontot az országgyűlésnek Pozsonyba s járuljon a trónhoz, megkérni ő felségét, hogy népképviselőt alajján új országgyűlést hívjon össze. A rend és a közbiztonság fentartására külön bizottságot alakítanak s a polgarságból önkéntes jelentkezéssel e célra külön nemzeti őrséget szerveznek.

— Nazarénusok. Czernyáról jelentik, hogy ott a napokban tizenkét görög-keleti vallású család hagyta el hitét és térte át a nazarénus vallásra. Mint levelezőnk írja, még többen készülnek követni a tizenkét család példáját.

— Untauglich. Hepp Mátvás németczernyai timárlegény most került sorozás alá. Büszke önérettel veregette a melét, hogy huszárnál nem is adja alább s a mikor elment a faluból, hogy odaáljon a mérték alá, nem énekelte ugyan az „En leszek az első század szakaszvezető...” ismeretes dallamát, minthogy német legény volt a jámbor; — de annál szomorubb lett a nóta a czernyai leányok ajkán, mert hát nem látják három évig a Maczát! Harmadnap a sirást örömkönyvek váltották fel, mert Hepp Mátvásra azt mondta a sorozó bizottság, hogy „untauglich” és a fiu hasakerült a faluba. De azért nem vették semmi hasznát, mert nem beszélt senkihez sem, leverten járt-kelt a házban, érintetlenül hagyta az ételét, a szülőivel sem érintkezett, csak busult és közben megeredtek a könnyei, melyek a „szégyen” miatt hullottak. Valami megmagyarázhatlan keserűség töltötte el arra a tudatra, hogy ő még katonának sem jó s mikor már eleget busult, előkerített egy kötelet és felkaszottta magát az eperfára. Ugy találták meg holtan, a mint ingatta testét a fa gyöngye ága, mely ritkán terem ilyen gyümölcsöt.

— A szerelmes szabólegény. Mődos közelében egy Andersz J. nevű szabólegény holttestére bukkantak a napokban. A legény szerelmes volt egy módosi szép leányba, a ki viszonzotta is a törekvő fiatal ember érzelmeit. Csakhogy nem csupán a mesékben, de az életben is szerepelnek szűk, a kik nem adják a beleegyezésüket két szív frigyéhez, mint a hogy itt is történt; így azán Andersz a legszorosa b b összekötetésbe lépett a czukorspárgával, melylyel felkaszottta magát.

— Biezikli részvényeket jegyezték: Ivánovits Miksa 1, Orsó Gáspár 1, Belitska Gusztáv 1, Petkó István 1, Vattay Miklós 2, Kovács Mór 1, Schenk Jakab 1, Zombori Kerék-pár Egyesület 1, Predragovics Kristóf 1, Dan kulov Péter 1, Wehner György 1, Szollás Ede 1, Dr. Grandjean József 1, Hausladen Mátvás 1, Forster Imre 1, Relák István 1, Bielek Mihály 1, S. öllőy Kálmán 1, Laffur Péter 1, Jankovits Sándor 1, Magarasevics Pál 2, Vlaskalits Milán 1, Rankovics Szvetozár 1, Obrinóák Frigyes 1, Firigyházi Mihály 1, Scheirich Miklós 1, Zappa Péter 1, Gelzinger Gyula 1, Quana Illés 1, Póthy Ferencz 1, Schwarz János 2, Perits Dusán 1 darabot.

Most még a helytartó tanácsot kellett rá szorítani, hogy a nemzet kívánságait a cenzura eltörlésével és Stancsics statusfogoly szabadonbocsátásával mielőbb elismerje.

Budára a küldöttséget Nyári Pal vezette, kísérve a nép ezreitől.

Határtalan lelkesedés közt vonultak fel a várba, hol a tüzekek ágyuk mellett égő kanócokkal állottak. „Eljén a szabadság! Eljén az egyenlőség!” kiáltással vonult el mellettük a tömeg.

A helytartótanács éppen ülésezett, mikor a küldöttség betoppant. A remült nagyságo urak színe zöldre, sárgába játszott. Kívánságaik ellen semmi kifogást sem tettek. Kiadták a rendeletet, hogy a status foglyok börtönjeit megnyitassanak. Kivülről győzelmű zaj hangzik fel: Stancsicsot, a rabirót diadalmenetben hozza Pestre a tömekek sokaság a nemzeti színházhoz, innen a kifáradt Stancsics pihenőre megy, a sokaság pedig beözönlik a színházba. Ez este közkívánatra a Bánk bánt adták volna, de e jelenetre felbomlott az előadás; a színészek nemzeti színű kokárdákkal kiléptek a színpadra s a zenekar a Rákóczi-induló harsogtatta. Ekkor Egressy Gábor, mint Petur bán előlép s kérdi, hogy folytassák-e az előadást vagy a közönség Erkel Hunyadi László operájának kedveltebb dallamait kívánja e hallani.

A közönség a Marsaillese-t követelte.

A színházi kar előbb est, aztán pár dallamot énekelte a Hunyadi László ból; majd Egressy Gábor egyszerű fekete magyar ruhában a Nemzeti dalt szavalta el oly hatással, hogy a közönség nyomban megismételte s eskü tartalmu szavait... itt is fölemelt ujakkal s öröm és magasztos lelkesedéstől áthatott arccal utána

Színház.

Angot asszony leánya.

Napról-napra mind érdekesebb meglepetésben részesül a nagybecskereki színházbajáró közönség. A többek között tegnap lépett föl a Halmi-társulat második tenoristája: Serfőzi Zsói, a ki Ange-Pitau népekes szerepében mindenkit meglepett azzal a kellemesen csengő hanggal, mely egy esztendő óta szokatlanul szépen fejlődött. Serfőzi hangja nem óriási terjedelmű, de van benne valami behizelgő lágyaság, mely képes velünk elfeledtetni a terjedelem kicsinyeségét. Tegnap szerepében pompásan nézett ki s olyan könnyedséggel énekelte, a milyent ritkán lehet tapasztalni még a jobb énekesöknél is. Halmainé mint Clairette és Pogány Janka mint Lange kisasszony hangjuknál voltak és minden egyes énekszám, de különösen a duettek után melyeket a „tenoristával” adtak elő, zajos tapsviharban részesültek. Szilagyi, Szathmáry és Dery kedvvel játszottak. Külön kell megdicsérnünk a kitünően szervezett zenekart, mely Delin karnagy vezetésével kifogástalanul működött. Sz.

— A közönség egy rossz szokásáról. Szokásban van a becskereki színházban, hogy minden darabban az utolsó két három jelenet tönkre megy; nem az előadó színészek silányítják agyon ezzel az egész este hatását, hanem maga a közönség, a mely, amint észreveszi hogy most már nemsokára lebocsátják a függőnyt — föláll helyéről és nagy zajjal, élénk társalgással kezd öltözni. A szereplők hangja egészen elvész a lármában s a közönség azon része, mely magáért a darabért megy színházba, boszankodva piszeget. E végre is egyesek nem zavarhatják meg a többség élvezetét s ha másért nem, már csak azért is tanácsos abbahagyni ezt a rossz szokást, mert hát mégsem illik az efféle dolog.

— A második bérlet. Halmi Imre színházigazgató a közönség határozott kívánságára második bérletet is nyitott. Az első olyan jól sikerült, a milyenne alig számítotunk magunk is, következéské a közönség részéről lenne következetlenség, ha ez a bérlet nem sikerülne. A szezonban színrekerülnek a többek közt: Csak párosan, Csaj meg édes, Durand és Durand, Titkos csók, Helyettes stb., mind olyan darabok, melyeknek már a megszerzése is áldozatba kerül. A bérletesi feltételek a régiéek.

— A színész-kongresszus. Tegnap vette kezdetét a színész kongresszus, a melynek ezuttal különös fontosságot kölcsönöz az a körülmény, hogy a kongresszuson fogják betölteni az országos színész egyesület irodigazgatói állását, a mely Bényei István nyugdíjazásával üresedett meg. A három jelölt közül, a kik a jelentős állásra

dörög, azután az énekkar Egressy Béni az nap szerzett dallamára elénekelte, Fűredi népdalokat énekel s végül együtt a kar és közönség a Szózatot és Hymnust énekelte végig. Még a nép Stancsicsot szerette volna látni, de Jokai jelentve, hogy fáradt és beteg, nem jelenhet meg, a Rákóczi-induló hangjai mellett nyugodtan eloszlott. — hogy előkészüljenek a nagy napokra, melyek jövendők valának.

Igy végződött 1848-ban márczius 15-én a mi vérvédelmi forradalmunk. Az a diadal, melyet a nemzet ifju szelleme e nap kivívott, világra szóló s hatásában reánk örökeletű.

Mert mint a nagy nap vezérlelke zengi:

Nagy apáink és apáink mig egy század elhaladt,
Nem tevének anyit, mint ők huszonnégy óra alatt.

Szinte azt kérdehetők, lehet-e nagyobb boldogságot képzelni jutalmul annál az önértéknél, melylyel e dicő napról megemlékezik:

S te, szívem, ha hozzád férne,
Hogy kevély légy, lehetnél!
E hős ifjuság vezére
Voltam e nagy tetteknél.
Egy ilyen nap vezérsége,
S díjazva van az élet...
Napoleon dicsősége,
Teveled sem cseréllek!

Márczius 15-ike ünnepe minden magyar-nak, itthon és a világ minden részében. Aldozunk e nap a nagy költő emlékének, ki aczél kézzel, láng lélekkel írta meg a magyarnak az első Nemzeti dalt. Ismételjük esküjét, de hiven váltuk is be: Esküszünk, hogy rabok többé nem leszünk!

pályáznak, a győzelemre legtöbb kilátása van Mészáros Kálmánnak, az iroda jelenlegi vezetőjének, a kinek neve az eddigi hangulatból ítélve, valószínűleg nagy többséggel fog kikerülni a választási küzdelemből. A Halmay színtársulatot a kongresszuson Ferenczy József és Szathmáry Arpád (a vígszínház tagja) képviseli.

Legujabb hírek.

Kréta.

Athén, márcz. 15. („Havas-ügyönkség.”) Egy gyalogezred és egy Eozonászlóalj — összesen 5000 ember — este a nép lelkes ujjongása közepett Athénből a határra indult. — Larissai távirat jelenti: Görög katonák abban a pillanatban fogtak el egy török őrnagyot, amikor a görög határt a Prophet-Elias állomásnál átlépte, kikémlendő a csapatok mozdulatait.

Kanea, márcz. 15. Este 5 óra Kandia teljesen ki van szolgáltatva a fosztogatásnak. Nincs többé tekintély. Az egyik postagőzöről észre lehetett venni, hogy a partokon összegyűlt törökök azokat a keresztényeket, kik lakásaikba akartak menni, hogy ruhaneműket és értékeiket onnan elvigyék, e szándékaikban megakadályozták és majdnem a tengerbe taszították őket.

Athén, márczius 16. Ideérkezett, hiteles forrásból származó távirat szerint Kréta nemzetközi okkupációjáról Németország és Ausztria-Magyarország vonakodása folytán lemondtak. A hatalmak elhatározták, hogy megelőzik a török-görög háborút. E hírek itt élénk izgalmat keltenek.

Berlin, márczius 16. A francia kormány elhatározta, hogy megmarad az európai koncertben és miután a hatalmak a tegnapi kijelentett blokádot már eleve notifikálták, valószínű, hogy ennek legközelebbi következménye az athéni követeknek haladéktalan visszahívása lesz, miután egy hatalom sem fogja bevárni, a míg a görög kormány adja ki a követeknek az utleveleket. A mi Görögország magatartását illeti, már a legközelebbi események igazolni fogják, hogy a görög kormány nemcsak az ördögöt akarta a falra festeni, a mikor a Törökországnak üzenendő háborúval fenyegetődött, hanem azt tényleg

meg is fogja tenni és egyúttal megadja a jelt a macedonai felkelésre is. Itteni diplomáciai körökben meg vannak győződve arról, hogy a mint a Balkán-félszigeten a lavina egyszer megindult, csakhamar új helyzet fog előállni és — a mi még sokkal fontosabb — a hatalmaknak egészen más csoportosulásával fogunk szemben állani.

Páris, márcz. 16. Hanotaux külügyminiszter tegnapi beszédének az a része, mely Görögország blokádjára vonatkozik, a hivatalos lap közlése szerint következőleg hangzik: „Ha szükséges lenne, fölhatalmaznák a tengernagyokat, hogy a görög szigetek egy vagy más részének, vagy a görög szárazföldnek tényleges blokádját kimondják és közösen keresztül vigyék.”

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése márczius 17-én.)

Budapest, márcz. 17. (A „Torontái” eredeti távirata.) A képviselőházban ma a napirend előtt báró Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter betejestette az 1900 iki párizsi világiállítás magyar hivatalos képviselete költségeinek fedezéséről szóló törvényjavaslatot.

A Ház ezután befejezte az igazságügyi és megkezdte a pénzügyi tárca költségvetésének tárgyalását.

Kossuth hosszabb beszédben fejt ki nézeteit a kvóta ellen.

Arányi részletesen foglalkozik a tárcaüggyel, végre több kisebb szónok után a vitát holnapra halasztották.

Kréta.

Budapest, márcz. 17. (A „Torontái” eredeti távirata.) Athénből telegrafálják, hogy a városban felette élénk harcias hangulat uralkodik. Öreg, ifjak egyaránt fel vannak fegyverkezve és határtalan elszántságot tanúsít a legkisebb ifju is. Az összes csapatok egybéként ma a török határra vonultak, minthogy a háboru kitörése küszöbön áll, sőt biztosra lehet venni, hogy még ma kitör. Az athéni nem vonják vissza a krétai görög csapatokat, ami csak siettet az összeköttözést.

De kegyeletünk ne feledkezzék meg a halott mellett az élőről, ki együtt osztozott költőtársával, jó barátjával a nagy nap munkájában és dicsőségében.

Petőfi lángoló lelkesedése a Nemzeti dalban csatára hívás a haza szabadságáért és függetlenségéért. Az egész nemzethez szól, az egész nemzetet hívja nagy és szent esküre. Meg is esküdött az egész nemzet, végig is harcolta a szörnyű küzdelmet, melyet vívnia kelle márczius 15-ének eszméiért, elveiért, szabadságáért és függetlenségéért. Megtette kötelességét férfi és nő egyaránt.

E szép időből a költőtárs és jó barátunk, Jókainak idézem még néhány szavát záradékul. Nem harci dal ez, nem riadó, hanem történelem, a sziv igazságával írva:

„Mikor márczius 15-én, a szabadság első reggelén a küzdők mellé lelkessült nők tüzdelték az első kődarát; mikor a szabadság első jelszavát nők szegtek ki ablakaikba s lobogókon mutatták föl a szent nevet, melyért a nép küzdött; mikor a nép közé egy nő hozta le a fehér zászlót, melyért az élni s halni esküvék; mikor Petőfinek, a forradalom költőjének szép ifju neje a megfordító perc előtt azt mondta férjének: „Ha halni kell, ez lesz a legszebb halál, légy erős!” — akkor mutatták meg hölgyeink, hogy mi a nő hivatása.

Föl a tett mezejére, polgártársnőim! — szól a szeretet és bizalom lelketadó szavával hozzájok.

A hazának minden erejére szüksége van, hogy az isten áldása foganatos legyen rajta.

Vétekizik a haza oltárai ellen, ki most visszavonulni akar.

Ha vannak fiaitok, kik lelkeitek büszkeségei, tüzzetek föl kebleikre a szabadság és honvédelem rózsáját.

Ha vannak férjeitek, kiknek élete és halála a ti életetek és halálotok, öröme és fájdalma a ti örömeitek és fájdalmatok; tüzzetek föl kebleikre a szabadság háromszínű rózsáját.

Ha van, kinek nevére ifju szívetek fündobog, kinek nemes tetteire arcotok szent lángtól pirul el; ha van kedvesetek, tüzzetek föl keblére a nemzeti című kokárdát, s istenemre, míg ott leszen az, nem fog kezeikből a kard kihullani.

A ti szavaitok fogják őket csodadolgok ki vitelére lelkesíteni, (mint a kereszténység első hirdetőit a szentlélek szava).

Átok az árulóra, kinek önérdeke előbb jut eszébe, mint a haza boldogsága. Ne legyen nő, ki őt szeretni tudja.

De legyen áldás azon, ki a hon boldogításában eltársodott; női kezek töröljék le homloka verejtékét. Legyen áldás a férfin, ki sebeit a haza védelmében nyerte. Női kezek kössék be sebeit.

Legyen áldva a sir, hova a szabadság bajnokait temetik. Női kezek ültessenek rá virágokat, nők könnyei legyenek az édes harmat virágokon.

Adjátok kezeiteket . . . Mondjátok áldást fegyvereinkre . . . Kössétek fel a szalagot kalpagunkra . . . Könyvet, de örömkönyvet lásunk szeméiteken . . . Halljuk a jelszót édes ajkatokról: Szabadság! Dicsőség! Honszeretet?

S aztán . . . Előre!
Isten velünk! . . . Eljen a haza!

A tőzsdéről.

Budapest, márczius 17. (A nbcskerek Lloyd társulat távirata.) Kötöttet buza őszire 7.23—25, buza tavaszra 7.80—81, buza május júniusra 7.73—74, tengeri 3.61—63, zab 5.70—71, repce 10.49—50. Buzában a kínálat a vétekedv híján forgalom felette gyöngé, az árak lanyha néhány krajezárral csökkentek.

Városi színház.

Nagybecskerek, szerda 1897. márczius 17.

Itt először:

Az államtitkár ur.

Nagyhatású francia vigjáték 3 felv. Irta Bisson.

Személyek:

De la Mare, államtitkár a belügyminiszteriumban — — — — —	Halmay Lura
Lambertin, tisztviselő a belügyminiszteriumban — — — — —	Déry Béla
Liegeois — — — — —	Arday A.
Chalardon — — — — —	Csiga Lajos
Gentil — — — — —	Arday Attila
Hippolyte — — — — —	Hernády
Pingouin polgármester — — — — —	Szilágyi
Mariollé, Lambertin anyósa — — — — —	Havasi Szidi
Gilberte, Lambertin felesége — — — — —	Szohner Olga
Susanne, Mariollé idősebb leánya — — — — —	Hahnel Aranka
Adèle, szakácsné Lambertinól — — — — —	Csiga Bőke

Kezdeté este fél 8 órakor.

Holnap csütörtökön, márczius hó 18-án fél helyárakkal

A vigéczek.

Közkezdveltségű eredeti énekes életkép.

VASUT-ÜGYEK.

Magyar kir. államvasutak.

Hirdetmény.

(Reexpedicionális kedvezmény az országos raktárházak részvénytársaság szegedi közraktáraiba betárolt gabona, stb. küldeményekre nézve.)

Az országos raktárházak részvénytársaságának Szeged állomással sinüszeköttetésében álló szegedi közraktáraiba vasuton érkező és onnan vasuton továbbítandó gabona, hüvelyes, olajmag, olajpogácsa és örlemény küldeményekre nézve teljes kocsirakományokban való szállítás esetén az osztrák magyar monarchia tárházaiiban betárolt és onnan reexpediciálendő küldemények kezelésére és elszámolására 1889. február hó 1-től érvényes határozmányok feantartása mellett 1897. évi márczius hó 15-től a reexpedició kedvezménye, vagyis az eredeti feladási állomástól a végleges rendeltetési állomáig a továbbítás idején fennálló közvetlen díjtétel alkalmazása az alábbi feltételek és módosítok mellett és pedig a m. kir. államvasutak állomásainak egymás közötti helyi forgalmában engedélyeztetik.

A reexpedició kedvezménye általánosságban csak oly viszonylatokban elszállítandó küldemények után nyer alkalmazást, amely viszonylatok forgalma a fennálló irányítási szabályok értelmében Szegeden át vezetetik.

A reexpedició kedvezménye csak akkor nyer alkalmazást, ha az illető küldemények az országos raktárházak részvénytársaság szegedi közraktáraira címezve és ez által a betárolás napjától számított 12 hónapon belül továbbítás céljából újból feladatnak. Meg van azonban engedve a fuvarleveleken azon czeget is megnevezni, mely tulajdonos illetve közvetítő gyanánt szerepel.

A közvetlen díjtételeken kívül a reexpedicionális illeték gyanánt 100 kgknt 6 fillér számítottatik.

A reexpedició kedvezményéből kizárva oly küldemények, melyek utirány előirással ellátott fuvarlevelekkel adatnak fel.

A reexpedició kedvezménye rendszerint a küldeményeknek a közraktárból való továbbítása alkalmával rovatolás utján alkalmaztatik és pedig a Szeged állomás által a küldemények beérkezése alkalmával kiállított rovatlapkivonatok alapján, melyeknek a közraktári gondnokság azon írásbeli megkeresésével kell ellátva lenniök, hogy a közvetlen díjtételek alkalmazása mellett továbbittassanak. Egyebekben a küldemények betárolása, valamint a reexpedicionális kedvezmény alkalmazása és a szállítási díjak kiegyenlítésére nézve a tárházakban betárolt és ott reexpediált küldemények kezelésére és elszámolására vonatkozó 1889. év február hó 1-től érvényes fentidézett határozmányok mérvadók.

Budapest, 1897. február hó 28.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Dr. Brájer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős
Mayer Rezső.

Hirdetések.

Mariaczei Gyomorcsépek

nagyszerűen hatnak gyomorbajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és repazer. A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, hűzés lehellet, felfújtság, savanyu felbűfűgés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkákiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, amennyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és itlakkal, giliszták, májbajok és hámorroidáknál.

Említett bajokról a Mariaczei gyomorcsépek évek óta kitűnőnek bizonyultak, amit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Ez kis üveg ára használati utasítással együtt 40 ar., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár:

TÖRÖK JOZSEF
gyógyszertára Budapest, Király-u. 12. sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly csépeket tessék elfogadni, melyeknek burkoatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom.”

A Mariaczei gyomorcsépek valódi n kap hatók Nagybecskerek Kellner J. és Moczkovcsák D. uraknál. 148-20-10

Az Antonovits Constantin, ezelőtt Vuja Svetozár-fele

csereptéglagyár

Uzdinban (Ozora) jutányos feltételek mellett szabad kézből eladó. — Bővebbet.

dr. Pejits Györgynél
Nagybecskereken.

235-33

Prince of Wales Extra-Sec.
A legnagyobb kitüntésekben részesített, kiváló magyar **pezsge.**
Főraktár:
Heidegger Ödön
fűszer- és csomago-kereskedés,
Nagybecskerek.

214-20,17

4639. kig. szám 1897.

314-32

Hirdetmény.

Nagybecskerek r. t. város képviselő-testülete m. é. 206. számú határozatával a Zápolya-, Kórház- és Magyar-utcák kocsutjainak, mintegy 6000 négyszögméternyi területen 25 cm. vastagságu terméskő burkolattal való ellátását engedélyezte.

A fentemlített munkálatok fogantatásának biztosítása céljából az 1897. évi márczius hó 31-ik napjának d. e. II órájára a város polgármesteri hivatalának helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok elvállalására vonatkozó 1300 frt bántpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett polgármesteri hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Nagybecskereken, 1897. évi márczius hó 10 én.

Dr. Grandjean József,
polgármester.

A Nádor- és Jenőherczeg-utca sarkán egy

3 szobából

álló szép lakás kiadó. — Bővebbet

246-x.11

Fuchs Sándornál.

Sömör gyógyítása.

A száraz, nedves pikkelyes sömört (döbröcöt) és a velük járó tühetetlen viszketést biztosan gyógyítja — még azok is, akik eddig sehol sem tudtak meggyógyulni — Hebra dr. sömör-halál (Hechtentod) nevű szere. Alkalmazása káros és ártalmatlan. Ára 3 frt. Az árak pénzben vagy leveleltyegben való beszállítása után vám- és portólizetés nélkül küldi a St. Marie-Droguerie Danzig (Németországban) 63-53

Földbérleti hirdetmény.

A torontálmezei Oppova község határában fekvő „Golina Greda” nevű s mintegy

207 k. hold	1100	□-öl szántóból
1215	" "	285 " rét és legelőből
568	" "	1460 " fás legelőből és
1	" "	800 " ház helyből álló

össz. 1993 k. hold 445 □-öl területű kincstári birtoknak 1897. évi január hó 1-től számítandó 6, esetleg 10 egymástán következő évre való berbeadása iránt folyó évi márczius hó 25. napján délelőtt 10 órakor a pancsovai m. kir. erdőgondnokságnál 4500 (négyezeröttszáz) frt évi bér kiküldésével irásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

A versenyzők kötelesek az árverés megkezdése előtt a kiküldési ár 10% (tíz) százalékát bántpénz gyanánt az árverés bizottság kezébe letenni. Szabályszerűen szerkesztett s 50 kros bélyeggel és bántpénzzel ellátott zárt irásbeli ajánlatok a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be. Az árverési és szerződési feltételek a pancsovai m. kir. erdőgondnokságnál bármikor megtekinthetők.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Orosván, 1897. évi márczius hó 12-én.

315 1.1

M. kir. erdőhivatal.

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalban.